

การวิเคราะห์และถอดบทเรียนการลงทุนสร้างศูนย์กลางการศึกษาระดับโลกของประเทศสิงคโปร์
Analysis and the lessons of investment in establishing the global education hub of Singapore

สุดารัตน์ โยธาภิบาล¹
Sudarat Yodhaboribal¹

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอการถอดบทเรียนความสำเร็จในการลงทุนสร้างศูนย์กลางการศึกษาระดับโลกของประเทศสิงคโปร์(Global Education Hub in Singapore) เพื่อนำไปสู่อะไร? ข้อเสนอการสร้างศูนย์กลางการศึกษาในประเทศไทย (Education Hub in Thailand)ในอนาคต ผู้เขียนตั้งคำถามว่า “การลงทุนสร้างศูนย์กลางการศึกษาโลกในประเทศสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore) ให้ประสบความสำเร็จมีประสบการณ์และองค์ประกอบที่สำคัญอะไรบ้าง? และความเป็นไปได้ในการนำประสบการณ์ดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อลงทุนสร้างศูนย์กลางการศึกษาในประเทศไทย (Education Hub in Thailand) ได้อย่างไร? ” วัตถุประสงค์ในการเขียนบทความ¹) เพื่อศึกษาวิเคราะห์และถอดบทเรียนความสำเร็จในการลงทุนในการสร้างศูนย์กลางการศึกษาระดับโลกของประเทศสิงคโปร์ 2) เพื่อสังเคราะห์ตัวแบบศูนย์กลางการศึกษาระดับโลกของประเทศสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore) มาใช้พัฒนาศูนย์กลางการศึกษาของไทยและเสนอแนวทางขับเคลื่อนศูนย์กลางการศึกษาของประเทศไทย (Education Hub in Thailand) ความสำเร็จ จากการสังเคราะห์บทเรียนออกมาเป็นตัวแบบการสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์(Global Education Hub in Singapore) พบว่า ภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกันลงทุนทางการศึกษาด้วยเงินงบประมาณมหาศาลไปกับบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้อง (ครูอาจารย์ นักเรียน) วัตถุประสงค์ หลักสูตรการศึกษา ประเทศไทยสามารถนำตัวแบบบทเรียนดังกล่าวมาปรับใช้ลงทุนสร้างศูนย์กลางการศึกษาแห่งอาเซียน ให้มีจุดเด่นแตกต่างจากสิงคโปร์ คือ เน้นการลงทุนสร้างสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนจัดศูนย์กลางบริการวิชาการระดับอาเซียนศึกษา ดังกล่าวจะสำเร็จได้เมื่อมีแนวทางขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ การเมืองไทยต้องมั่นคงเข้มแข็ง ใช้มาตรการการภาษีดึงดูดใจนักลงทุน จัดทำสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานรองรับให้เพียงพอ และจัดเตรียมหลักสูตรภาษาอังกฤษ

คำสำคัญ: การลงทุนทางการศึกษา ศูนย์กลางการศึกษาโลกของสิงคโปร์ ศูนย์กลางการศึกษาไทย

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

^{*} Corresponding author : e-mail : sudarat.yo.pa@gmail.com

Abstract

This paper presents the lessons of success in establishing the global education hub of Singapore to lead to the way to build the Education Hub in Thailand in the future. Serious of the questions raised by the author are : The investment to build the education hub in Singapore to be successful : What is a successful experience and key elements of success ?, How to apply the experience of Singapore for Thailand ? The Purpose in writing , 1) to analyze about lessons investing to build the Education Hub in Singapore 2) to synthesize a Global Education Hub in Singapore to apply the development the Education Hub in Thailand and to suggest driven approach to Education Hub in Thailand to be successful. From synthesis of lessons, the creation of model of global education hub of Singapore found that public and private sector invest in education with an enormous budget with key individuals involved (teachers and students), curriculum, materials. Thailand country can take the lessons to apply for building Education Hub in ASEAN which is different and outstanding from Singapore focusing on investment for creating Research Institute in science and culture arts and the center of academic services in ASEAN study. The ways can be successful when there are the approaches driven to success including political stability, tax measures to attract investors, preparation of adequate infrastructure, and providing English programs.

Keyword : Investment in Education, Global Education Hub in Singapore, Education Hub in Thailand

บทนำ

ในปัจจุบันการลงทุนทางการศึกษากับมนุษย์มีความสำคัญอย่างมาก จึงต้องมีการวางแผนระยะยาวในระดับชาติ ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนานกว่าจะเห็นผลผลิตและผลลัพธ์ แต่การลงทุนทางการศึกษากลับเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประชาชนของประเทศนั้นๆ ได้ แต่แต่ละประเทศจึงวางแผนการลงทุนทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยกำหนดไว้เป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ของชาติที่ชัดเจน โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์ เกาหลี จีน เป็นต้น ปัจจุบัน

การศึกษาจึงได้มีการพัฒนารูปแบบที่หลากหลาย จนทำให้การศึกษาเป็นสิ่งที่ไร้ขอบเขตข้ามพรมแดน คนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสามารถตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษาได้กว้างขวางมากขึ้น

สำหรับการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาจากหน่วยงานการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเทศ ต่างมุ่งหวังยกระดับให้คุณภาพทางการศึกษาภายในประเทศสูงขึ้น จนสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ การลงทุนทางการศึกษาของชาติจึงไม่ใช่เรื่องที่ทำให้เกิดความสูญเปล่า แต่กลับสร้างหรือพัฒนา

เศรษฐกิจของชาติ ตลอดจนทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้มีคุณค่า มีความรู้คู่คุณธรรม อันนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดีในแบบที่ชาติต้องการและมีความสามารถสร้างผลประโยชน์ให้กับประเทศชาติได้ต่อไปในอนาคต ดังกล่าวจึงเรียกว่าเป็น “ความสำเร็จจากการลงทุน” กลยุทธ์อย่างหนึ่ง คือการสร้างเมืองในประเทศนั้นๆ ให้เป็น “ศูนย์กลางทางการศึกษา” (Education Hub) ไม่ว่าจะเป็นการตั้งตัวเป็นศูนย์กลางการศึกษาในระดับโลกหรือในระดับภูมิภาคก็ตาม จะสามารถดึงดูดชาวต่างชาติเข้ามาศึกษาและเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและงานวิจัย ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาระดับสากลให้กับประชาชนภายในประเทศ

ประเทศสิงคโปร์ แม้ว่าจะเป็นประเทศที่เป็นเกาะเล็กๆมีทรัพยากรธรรมชาติจำกัดแต่มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่งคั่ง แม้ในความเป็นจริงแล้วมีแต่ “ประชากร” ที่เป็นสิ่งเดียวที่สิงคโปร์มีอยู่จึงนำมาทำให้เป็นคนที่มีคุณค่าและมีมูลค่าด้วยการศึกษา ความสำเร็จของประเทศสิงคโปร์จึงอยู่ที่ “คน” สิงคโปร์จึงเป็นประเทศในอาเซียนที่ให้ความสำคัญกับการศึกษามาเป็นอันดับแรก จนเป็นประเทศที่มีการศึกษาที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ทั้งนี้เพราะรัฐบาลสิงคโปร์กำหนดนโยบายและลงทุนทางการศึกษาให้สิงคโปร์ตั้งตัวเป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับโลกขึ้นมา ดังที่ Monalisa Sen (2010) กล่าวว่า “สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางการศึกษาชั้นนำในเอเชียที่นำเสนอการผสมผสานที่หลากหลายของบริการการศึกษาที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ สำหรับการศึกษาที่มีคุณภาพและสามารถดึงดูดสถาบันชั้นนำของโลกไปยังสิงคโปร์ได้” ดังนั้น

สิงคโปร์จึงได้กำหนดจุดยืนที่ชัดเจนและตั้งมั่นในอุดมการณ์ที่แข็งแกร่งในการขับเคลื่อนการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลก โดยมีนโยบายบ้านโรงเรียนระดับโลก (Global Schoolhouse) ผลักดันการลงทุนทางการศึกษาเพื่อสร้างศูนย์กลางการศึกษาระดับโลกของประเทศสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore) ขึ้นมาดึงดูดนักศึกษาต่างชาติเข้ามาเรียนและสถาบันต่างชาติเข้ามาลงทุนทางการศึกษาในประเทศสิงคโปร์ ในขณะที่เดียวกันประเทศสิงคโปร์ก็ผลักดันสถาบันการศึกษาของสิงคโปร์ให้เป็นสถาบันชั้นนำโลกไปพร้อมกันด้วย ดังที่ วรยพร แสงนภาพวร (2554:21-28) กล่าวว่า “สิงคโปร์จะต่อสู้เพื่อให้ได้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคโดยก่อตั้งและเป็นที่ตั้งของสถาบันระดับโลก พร้อมทั้งดึงดูดนักศึกษาชั้นเยี่ยมในประเทศและต่างประเทศให้เข้ามาเรียน การที่นักศึกษาชั้นเยี่ยมและสถาบันระดับโลกมารวมอยู่ด้วยกัน จะทำให้การศึกษาของสิงคโปร์เป็นระบบที่เข้มแข็งและมีพลัง อาจกล่าวได้ว่าวัตถุประสงค์คือ ‘เป็นศูนย์กลางของความเป็นเลิศทางการศึกษา’ ” ดังกล่าวจึงเกิดการลงทุนทางการศึกษาจากงบประมาณของภาครัฐเพื่อระดมทรัพยากรด้านต่างๆสร้างศูนย์กลางการศึกษาให้อยู่ในระดับชั้นนำของโลก สามารถทำรายได้เข้าสู่ประเทศสิงคโปร์และมุ่งหวังให้ประชาชนในประเทศได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสถาบันชั้นนำคุณภาพของโลก กลไกนี้ทำให้คนสิงคโปร์เป็นคนมีคุณภาพและมีศักยภาพสูง สามารถออกไปสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของชาติได้ต่อไป การเข้าสู่อาเซียนประเทศสิงคโปร์จึงมี

ความพร้อมและมีศักยภาพสูงในการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาโลก มากกว่าประเทศอื่นๆในเอเชีย

สำหรับประเทศไทยไม่สามารถหลีกเลี่ยงการแข่งขันด้านการศึกษาในเวทีสากลได้ เมื่อประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนปี พ.ศ.2558 สำหรับระดับอุดมศึกษาของไทย จากกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการจัดการอุดมศึกษา สำหรับรัฐบาลไทยได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษา โดยจะส่งเสริมความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและวิจัยพัฒนาในภูมิภาคและมีนโยบายสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัยพัฒนาในภูมิภาค” เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปีพ.ศ.2558 ดังนั้นกระแสของการสร้างให้ประเทศไทยเป็น “ศูนย์กลางทางการศึกษา” (Education Hub in Thailand) จึงมีขึ้นมานับตั้งแต่นั้น แม้ว่าที่ผ่านมาประเทศไทยจะมีการลงทุนทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีการลงทุนสูงขึ้นทุกปี ในระดับอุดมศึกษาไทยกระแส “ศูนย์กลางทางการศึกษา” (Education Hub in Thailand) ยังไม่เห็นอย่างเป็นรูปธรรมเท่าใดนัก ส่วนใหญ่สถาบันการศึกษาชั้นนำของไทยนิยมทำในรูปแบบของหลักสูตรอินเตอร์บางสาขาวิชา เท่านั้นประกอบกับการดึงดูดสถาบันการศึกษาชั้นนำของโลก นักศึกษา อาจารย์ จากต่างประเทศก็ยังไม่มีความชัดเจนทำให้เกิดการกระจายกระจายเข้าช้อนอยู่ในมหาวิทยาลัยต่างๆ จึงยังมองไม่เห็นความเป็นหนึ่งเดียวและ

เอกลักษณ์ของการเป็นศูนย์กลางการศึกษาไทยอย่างชัดเจน

หากพิจารณาจากงบประมาณด้านการศึกษา ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ2557 (เข้าถึงโดย <http://www.mua.go.th/~budget/doc/act-budget57.pdf>) พบว่าประเทศไทยได้รับงบประมาณด้านการศึกษาสูงกว่าด้านอื่นๆ ประกอบกับประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ได้ด้วยทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ดึงดูด ประเทศไทยจึงมีศักยภาพในการเตรียมความพร้อมและสร้างศูนย์กลางการศึกษาอาเซียนขึ้นมาได้ ดังกล่าวจะส่งผลประโยชน์ในระยะยาวต่อประเทศไทยในการลงทุนสร้างทุนมนุษย์และการพัฒนาการศึกษาไทยสู่ระดับสากล โดยเฉพาะนักศึกษาไทยจะได้รับประโยชน์จากการเรียนหรือแลกเปลี่ยนความรู้เชิงวิชาการและการวิจัยกับนักศึกษาหรือสถานศึกษาต่างชาติได้มากขึ้น กระแสการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษานี้ประเทศไทยจึงไม่ควรละเลยอีกต่อไปแต่เป็นโอกาสที่ดีให้การศึกษาไทยก้าวไปสู่ระดับสากล ดังนั้นตัวอย่างศูนย์กลางการศึกษาโลกดังเช่นประเทศสิงคโปร์ จึงเป็นบทเรียนที่ดีที่จะนำมาศึกษาวิเคราะห์เพื่อถอดบทเรียนเป็นตัวแบบสู่การเปลี่ยนแปลงประเทศไทยทางด้านการศึกษาให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในระดับอาเซียนก่อนข้ามไปสู่ระดับสากล

1. การลงทุนทางการศึกษา

ประเทศต่างๆได้มีการลงทุนทางการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดการศึกษาระดับ

อุดมศึกษาทั้งในระดับชาติและในระดับสากล ดังที่กาญจนา หงษ์รัตน์ (2555:10) อธิบายว่า “ในปัจจุบันการจัดการศึกษามีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ส่งผลให้ธุรกิจด้านการศึกษาได้ขยายฐานเข้าสู่การเป็นตลาดการศึกษาในระดับโลก สถาบันการอุดมศึกษาทั่วโลกอยู่ในภาวะการแข่งขันสูงในปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นในอนาคต สถาบันอุดมศึกษาในหลายประเทศจึงมีความพยายามปรับระบบการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเข้าสู่สากลมากขึ้น การจัดการศึกษาข้ามชาติหรือการศึกษาข้ามพรมแดน(Transnational Education :TNE) จึงเป็นทางเลือกที่ตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้” การสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาจึงเป็นการลงทุนทางการศึกษาเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่ต้องนำไปกำหนดให้เป็นนโยบายการศึกษาในระดับชาติให้สอดคล้องกับนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

1.1 ความหมายและแนวคิดของการลงทุนทางการศึกษา ได้ปรากฏในมิติ เศรษฐศาสตร์ ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ด้วยการให้ทรัพยากรในการดำเนินการสร้างหรือเตรียมความพร้อมทางการศึกษา ดังที่ เฉลิมพล เย็นเยือก (มปป.:7) รวบรวมนิยาม คำว่า “การลงทุนทางการศึกษา” จาก Bradbury (1984), Ratcliffe (1990), Downes and Pogue (1994) สรุปว่า นักวิชาการมีมุมมองไปในแนวทางเดียวกันว่า “การลงทุนการศึกษา หมายถึง มูลค่าของทรัพยากรที่ใช้ไปในการดำเนินการด้านการศึกษา โดยผ่านสถานศึกษา ให้ดำเนินการสร้างคุณภาพทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและส่งผล

ต่อคุณภาพมนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการลงทุนทางการศึกษาเป็นหนึ่งในการลงทุนในคนหรือเรียกว่า “ทุนมนุษย์” (Human Capital) ให้เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามได้มีนักวิชาการมีความเห็นขัดแย้งว่าคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นนั้น มิได้เกิดจากการลงทุนแต่เพียงอย่างเดียว ยังมีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม คือ การสนับสนุนจากฝ่ายการปกครองท้องถิ่น ชุมชน การสนับสนุนจากครอบครัว สังเกตล้อมด้านการศึกษา รวมถึงตัวชีวิตอื่นอีกด้วย” ข้างต้นด้านการเงิน (งบประมาณ) จึงเป็นปัจจัยสำคัญหรือร่วมใหญ่ของการลงทุนทางการศึกษา ซึ่งภายใต้ร่มใหญ่นี้จะนำไปสู่องค์ประกอบอื่นๆตามมา ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา วัสดุอุปกรณ์ หลักสูตรการศึกษา

1.2 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนทางการศึกษา แบ่งได้ออกเป็นสองภาคส่วนใหญ่ คือ ภาครัฐและภาคเอกชน หากมองในเชิงของการลงทุนภาครัฐ โดยใช้ระบบราชการ (Bureaucracy) จะอยู่ในเรื่องของการคลังภาครัฐ ดังที่ วีระศักดิ์ เครือเทพ (2550) กล่าวว่า “การคลังถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการบริหารประเทศ ทั้งนี้ เพราะการขับเคลื่อนประเทศหรือสังคมใดๆ ก็ตามทรัพยากรทางการเงินถือเป็นปัจจัยหลักที่จะส่งผลต่อกิจกรรมทั้งหลายทั้งปวง รวมถึงผลสำเร็จที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว ความสำเร็จของการนำนโยบายรัฐไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลได้นั้น ปัจจัยความเพียงพอของทรัพยากรซึ่งรวมถึงทรัพยากรทางการเงินด้วย ถือว่ามีความสำคัญอย่างมากและในการบริหารประเทศทุกครั้งที่มีการจัดตั้งรัฐบาล” จึงเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญมาเป็นอันดับแรกและเป็น

หน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องระดมเงินหรือจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษา ซึ่งรัฐบาลก็ต้องกำหนดนโยบายด้านการศึกษาไว้รองรับการใช้เงินงบประมาณด้านการศึกษาควบคู่กันไป จึงเป็นการลงทุนด้านการศึกษาที่ใช้เงินเป็นตัวนำไปสู่ความสำเร็จในการทำให้การศึกษาเป็นสินค้าสาธารณะ (Public Goods) แม้ว่าการลงทุนทางการศึกษาของภาครัฐไม่ได้มุ่งหวังผลกำไรและประสบปัญหาขาดทุนก็ตาม แต่ก็ถือเป็นงานบริการสาธารณะที่สำคัญของชาติที่ภาครัฐต้องจัดให้กับประชาชน อย่างไรก็ตามความสำเร็จในการลงทุนทางการศึกษาอาจไม่จำเป็นต้องมาจากภาครัฐเพียงอย่างเดียวแต่อาจมากจากการลงทุนทางการศึกษาโดยภาคเอกชนด้วย ทั้งนี้เพราะภาคเอกชนมีความคล่องตัวและรวดเร็วในการดำเนินการทางการศึกษาจึงก่อให้เกิดประสิทธิ ภาพ ประสิทธิภาพในการลงทุนทางการศึกษามากกว่าภาครัฐ

ข้างต้นจึงเป็นวิธีการลงทุนทางการศึกษาโดยอาศัยตัวกระทำ (actors) ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน มีบทบาทในการเข้ามาลงทุนจัดการศึกษาของชาติหรือจัดการศึกษาข้ามชาติ โดยการใช้เงิน(งบประมาณ)ลงทุนใน 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (ครู อาจารย์) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านหลักสูตรการศึกษา

2. ศูนย์กลางการศึกษา (Education Hub)

การสร้างศูนย์กลางการศึกษาทั่วโลกมีการแข่งขันที่ทวีความที่รุนแรงมากขึ้น ในขณะที่เอเซียก็ได้มีการเคลื่อนไหวเช่นเดียวกัน ในบางประเทศมีนโยบายและแผนชัดเจนการผลักดันไปสู่การเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค

เนื่องจากเล็งเห็นประโยชน์จากการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนระดับสากลและทำให้นักเรียนภูมิภาคให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมา ทั้งนี้พบว่าศูนย์กลางการศึกษาที่มีอยู่แล้วจะดำเนินงานอยู่ในประเทศที่มีประสบการณ์และมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น บราซิล จีน ฮังการี สิงคโปร์

2.1 ความหมายศูนย์กลางทางการศึกษา (Education Hub) นักวิชาการ

ดั่งเช่น Alan Dessoff (2012 :222) กล่าวว่า “การพัฒนาที่ผ่านมามีส่วนใหญ่ออกมาจากการเป็นศูนย์กลางการศึกษา ประเทศต่างๆได้พยายามวางตำแหน่งตัวเองเป็นศูนย์กลางสำหรับการสรรหานักเรียน การศึกษาและการฝึกอบรม การวิจัยและนวัตกรรม” สอดคล้องกับการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากบทความ “20 International Education Hubs: A Global Movement” ของสถาบัน Academic exchange (เข้าถึงโดย <http://academicexchange.wordpress.com>) รายงานว่า “ศูนย์กลางการศึกษา” ตามการอุดมศึกษาทั่วโลก หมายถึง การเป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับภูมิภาค โดยมีความตั้งใจในการดึงดูดด้านต่างๆ ได้แก่ การลงทุนจากต่างประเทศ นักศึกษาต่างประเทศ เพื่อการสร้างชื่อเสียงในระดับภูมิภาค ทำให้นักเรียนให้นักศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพสูงและการฝึกอบรมสามารถสร้างประเทศให้อยู่บนเศรษฐกิจฐานความรู้ รวมถึงเกิดการผสมผสานของทั้งสถาบันในประเทศและสถาบันนานาชาติ สาขามหาวิทยาลัย ที่หลากหลาย ซึ่งทำให้เกิดการสร้างความร่วมมือในระดับภูมิภาค

“นอกจากนี้การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษามีลักษณะของการรองรับการลงทุนข้ามชาติตามที่วารสารการศึกษาไทย (2555:8) รายงานว่า “บางประเทศยินดีให้มหาวิทยาลัยต่างชาติไปเปิดสาขา ในขณะที่ยังส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยของตนออกไปเปิดสาขายังต่างประเทศเพื่อถ่วงดุลอีกด้วย จึงทำให้การจัดการศึกษาข้ามชาติขยายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว”

ดังนั้น ศูนย์กลางทางการศึกษา คือการเป็นประเทศที่เป็นศูนย์รวมสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในระดับภูมิภาคและได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าสู่ศูนย์กลางการศึกษา คือนักเรียนนักศึกษาชาวต่างชาติที่มาจากการศึกษา คัดเลือกคนเก่ง มาอยู่รวมในศูนย์กลางการศึกษาประเทศเดียวกัน มีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน ศูนย์กลางทางการศึกษาที่เกิดขึ้นจึงมีความเป็นรูปธรรมในรูปแบบสถานที่ที่เป็นแหล่งรวมสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย/สถาบันพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีคุณภาพชั้นนำมารวมกันและในขณะเดียวกันสถาบันการศึกษาภายในประเทศเองก็จะยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นสถานที่ที่เป็นแหล่งกระจายความรู้แบบข้ามพรมแดนในต่างประเทศด้วย

2.2 ประเภทศูนย์กลางการศึกษา (Education Hub) Jane Knight (2011:221,223) อธิบายถึง ประเภทศูนย์กลางการศึกษาว่า “จากการสำรวจความหมายของการเป็นศูนย์กลางการศึกษา สามารถแบ่งประเภทศูนย์กลางการศึกษาออกเป็นสามประเภท ได้แก่ 1. ศูนย์กลางนักศึกษา 2. ศูนย์กลางแรงงานมีทักษะ 3. ศูนย์กลางความรู้ / นวัตกรรม ดังนั้น แนวคิดของการเป็น

ศูนย์กลางการศึกษาจึงเป็นวางแผนและความพยายามที่จะวางตำแหน่งตัวเองในระดับภูมิภาคตลอดจนสร้างความมีชื่อเสียงของประเทศเพื่อยกระดับการอุดมศึกษาและการวิจัย”

3. ถอดบทเรียนการลงทุนศูนย์กลางการศึกษา ระดับโลกของประเทศสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore)

การยกระดับการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาโลกของประเทศสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore) ทำให้ประเทศสิงคโปร์มีการลงทุนทางการศึกษาเพื่อสร้างศูนย์กลางการศึกษา (Education Hub) ในระดับสากลขึ้นมา เพื่อดึงดูดให้นักศึกษาทั่วโลกเข้ามาเรียนและใช้ชีวิตอยู่ในประเทศสิงคโปร์ ในขณะที่เดียวกันได้ดึงดูดสถาบันชั้นนำของโลกเข้ามาลงทุนสร้างสถาบันการศึกษาต่างชาติสำหรับนักเรียน นักศึกษาชาวสิงคโปร์ และประเทศเพื่อนบ้านในประเทศและยังสามารถผลักดันให้สถาบันชั้นนำของประเทศสิงคโปร์เองเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาสำหรับชาวต่างชาติด้วย ผลคือสามารถทำให้ประเทศสิงคโปร์เป็นศูนย์กลางกระจายความรู้ไปสู่ทั่วโลกได้แบบไร้พรมแดน

3.1 ความเป็นมาศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore) สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความเป็นมาและผ่านประสบการณ์การสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาโลกในประเทศสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore) มาแล้ว ดังที่ จตุพล ยงศร (2554 : 52) กล่าวว่า “เมื่อพ.ศ.2508 สาธารณรัฐสิงคโปร์ทุ่มเทการลงทุนในการจัดระบบ

การศึกษาและระดับประสิทธิภาพทางการศึกษา ในทุกระดับในลักษณะที่พยายามสร้างความเป็น ธรรมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทาง สังคม เพื่อให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางอุดมศึกษา ระดับสากลแห่งภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ”

ดังนั้นในปีพ.ศ.2508 ที่ผ่านมาสิงคโปร์ จึงได้มีการลงทุนทางการศึกษาในเรื่อง 1.การ บริหารจัดการโรงเรียน 2. การกำหนดหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตร 3. การใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา 4. การวิจัยและทดสอบ 5. การฝึกหัด ครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541) ”การดำเนินการดังกล่าวได้มีความต่อ เนื่องถึงปี พ.ศ.2541 เป็นช่วงที่ประเทศสิงคโปร์ ได้ประเทศที่ผ่านประสบการณ์การปฏิรูปการ ศึกษาภายในประเทศ ตลอดจนรัฐบาลสิงคโปร์ มีเป้าหมายการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาโลก จึงได้ประกาศนโยบายการศึกษา ยุทธศาสตร์ และมีโครงการต่างๆรองรับและสอดคล้องกัน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน ดังที่ Kau Ah Keng (มปป.28) กล่าวว่า “นโยบายการพัฒนา เป็นศูนย์กลางส่วนภูมิภาค ในด้านการศึกษา สิงคโปร์มีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้ประเทศเป็น ศูนย์กลางด้านการศึกษา (global schoolhouse)

ตั้งแต่ปี 2541 Economic Development Board (EDB) ได้จัดทำ โครงการ World Class University (WCU) เพื่อเชิญชวนและดึงดูดให้สถาบันที่มีชื่อเสียง ระดับโลกในสาขาต่าง ๆ อาทิ บริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์มาจัดตั้ง สาขาในสิงคโปร์ สิงคโปร์ได้ร่วมมือกับสถาบัน ทางการศึกษาที่มีชื่อเสียงระดับโลกมากกว่า 10 แห่ง อาทิ Massachusetts Institute of Technology, University of Pennsylvania,

University of Chicago และ INSEAD เปิดสาขาที่สิงคโปร์ ในหลักสูตรด้านการ บริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์การแพทย์และ วิศวกรรมศาสตร์” สำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาแห่งชาติ (2541) กล่าวว่า “ยุทธศาสตร์ และความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาของ สิงคโปร์ ที่สำคัญมีดังนี้ 1.การปฏิรูปเทคโนโลยี สารสนเทศ 2. การปฏิรูปวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3. การปฏิรูปนวัตกรรม 4. การ พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน (Skill Development) 5. การปฏิรูปอุดมศึกษา โดยมีเงื่อนไขความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา มีองค์ประกอบที่ สำคัญ ได้แก่ 1. วิสัยทัศน์ผู้นำ 2. แนวนโยบาย 3. เจตนารมณ์ทางการเมือง 4. เสถียรภาพ ทางการเมือง 5. ประสิทธิภาพรัฐบาล 6.การ สร้างความร่วมมือ 7. การกระจายอำนาจ 8. ยุทธศาสตร์ 9. ศักยภาพความเป็นผู้นำ”ความ ต่อเนื่องในการสร้างศูนย์กลางการศึกษาของ สิงคโปร์ได้ดำเนินต่อมาจนประสบความสำเร็จ ในระดับอุดมศึกษาในปีค.ศ.2002

Global higher Education Organization (เข้าถึงโดย <http://www.globalhighered.org/edhubs.php>) รายงานว่า “ในปีค.ศ.2002 ประเทศสิงคโปร์มีการเปิด ตัว“บ้านโรงเรียน” (Schoolhouse) ขึ้นมา ซึ่งได้กลายเป็นบ้านขององค์กรการศึกษาเอกชน กว่า 1,200 แห่ง โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษามี 44 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำจาก ต่างประเทศที่นำเสนอหลักสูตรนานาชาติ 16 แห่ง โดยจุดมุ่งหมายของการเป็นเรียนทั่วโลก คือการ “พัฒนาชุมชนก่อนระดับอุดมศึกษา และสถาบันฝึกอบรมขององค์กรที่จะทำให้เป็น เมืองศูนย์กลางคนเก่งระดับโลก.” โดยการขยาย

การให้บริการการศึกษาของบ้านโรงเรียนนี้ ทำให้สามารถดึงดูดนักเรียนต่างชาติได้มากกว่า 86,000 คน และมีความนวัตกรรมขั้นสูงด้วยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคณะที่มีมากกว่า 7,000 MNCs และ 100,000 SMEs ในสิงคโปร์” สอดคล้องกับ Alan Dessoff (2012 :17-18) รายงานว่า “ในปี ค.ศ.2002 คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสิงคโปร์ มีนโยบายสาธารณะเด่นที่สุด คือ Global Schoolhouse ทำให้กระทรวงศึกษาธิการได้มีการพัฒนาเมืองให้เป็น “Global Schoolhouse” ขึ้นในสิงคโปร์ ดังกล่าวจึงเป็นความคิดริเริ่มรูปแบบศูนย์กลางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ประเทศอื่นๆกำลังจัดตั้งหรือมีความปรารถนาที่จะเป็น จากนั้นหนึ่งปีถัดมารัฐบาลสิงคโปร์ได้สร้างให้การศึกษาในสิงคโปร์เป็นแบรนด์และส่งเสริมให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางการศึกษาชั้นนำและส่งเสริมให้นักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาที่นี่ ตั้งแต่สิงคโปร์ได้ดึงดูดสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของต่างประเทศและกว่า 30 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเสนอหลักสูตรนานาชาติบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยชิคาโก สาขาวิชาธุรกิจ และ มหาวิทยาลัยเทคนิคมิวนิค ได้ตั้งวิทยาเขตเอเชียในสิงคโปร์ ในขณะที่สาขาวิชาแพทยศาสตร์, มหาวิทยาลัยเยล, สถาบันเทคโนโลยี Massachusetts Institute, และ สหราชอาณาจักร, อิมพีเรียลคอลเลจ เหล่านี้เป็นหนึ่งในสถาบันต่างประเทศที่กำลังร่วมมือกับมหาวิทยาลัยของประเทศสิงคโปร์ในท้องถิ่นเพื่อมีโปรแกรมวิชาการร่วมกัน” ดังกล่าวผลักดันให้ประเทศสิงคโปร์สร้างศูนย์กลางคนเก่ง (global talent hub) จากทั่วโลกได้สำเร็จ

ข้างต้นจะเห็นได้ว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันรัฐบาลสิงคโปร์มีบทบาทในนโยบายการลงทุนสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาของสิงคโปร์ จึงเป็นการสะท้อนวิสัยทัศน์ของผู้นำและการสร้างแบรนด์ที่น่าสนใจสามารถดึงดูดชาวต่างชาติและสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในประเทศสิงคโปร์และผลักดันให้สถาบันการศึกษาสิงคโปร์เป็นสถาบันชั้นนำของโลก จากวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของผู้นำประเทศโดยนายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์ได้กำหนดวิสัยทัศน์ทางการศึกษาไว้ชัดเจน ดังที่ วัลยพร แสงนภาพร (2554 : 9-10 , 67) อธิบายว่า “วิสัยทัศน์การศึกษาของสิงคโปร์ เพื่อตอบสนองความท้าทายที่จะมีมาในอนาคต คือ ‘โรงเรียนนักคิด ชาติแห่งการเรียนรู้’ (Thinking Schools, Learning Nation) เป็นวิสัยทัศน์สำหรับการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับบริบท รวมไปถึงผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง คนงาน สถานประกอบการ องค์กรชุมชน และรัฐบาล วิสัยทัศน์ดังกล่าวเป็นการกำหนดภาพในอนาคตของประเทศสิงคโปร์ โดยมุ่งสร้างคนในชาติให้คิดเก่งคิดเป็น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้การศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นฐานสำคัญในการฝึกนักเรียนให้เรียนรู้วิธีคิดและการศึกษาในสังคมที่อยู่นอกระบบโรงเรียนจะส่งเสริมให้คนสิงคโปร์มีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต”

นอกจากนี้สิงคโปร์ยังเน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆในการจัดการศึกษา วัลยพร แสงนภาพร (2554) อธิบายว่า “สิงคโปร์ได้แสดงวิสัยทัศน์การศึกษาของประเทศไว้อย่างชัดเจนนับตั้งแต่วิสัยทัศน์ของผู้นำประเทศ คือนายกรัฐมนตรีรวมทั้ง

ใช้ยุทธศาสตร์ที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษา”

3.2 นโยบายและการดำเนินงานตามนโยบายศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore)

1) นโยบายการศึกษาระดับชาติของรัฐบาลสิงคโปร์ Ravinder Sidhu et al. (2010 : 25) กล่าวว่า “นโยบายการศึกษาของสิงคโปร์ในอดีตและปัจจุบันมีความสอดคล้องกับเศรษฐกิจมาโดยตลอด” จึงเป็นแนวทางและมาตรฐานสำคัญในการกำกับทิศทางการสร้างศูนย์กลางการศึกษาโลกของสิงคโปร์ที่ตอบสนองกับเศรษฐกิจของชาติ ทั้งนี้นโยบายประเทศสิงคโปร์ได้ทำประโยชน์ในการทำรายได้เข้าสู่ประเทศ และได้ประโยชน์จากการดึงดูดชาวต่างชาติที่เป็นคนเก่งและสถาบันการศึกษาชั้นนำของโลกเข้ามา ทำให้สามารถพัฒนาการศึกษาภายในประเทศให้ทัดเทียมกับต่างชาติได้ ดังที่ วัลย์พร แสงนภาพวร (2554:40-41) กล่าวว่า “โรงเรียนและสถาบันหลังมัธยมศึกษายังคงต้อนรับคนเก่งจากต่างประเทศ ผู้ที่จะนำประสบการณ์แปลกใหม่มาช่วยเสริมให้คุณภาพการศึกษาของสิงคโปร์ดียิ่งขึ้น สิงคโปร์สร้างสะพานแห่งมิตรภาพเชื่อมโยงกับเพื่อนต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งแบบทวิภาคีและการที่เราเข้าไปร่วมในการประชุมที่สำคัญ ๆ ของภูมิภาค รวมทั้งการประชุมองค์การรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีมีโอ) และการประชุมความร่วมมือทาง

เศรษฐกิจแห่งเอเชียแปซิฟิก (เอเปก) เป้าหมายคือทำให้ประเทศสิงคโปร์เป็นศูนย์กลางเครือข่ายการศึกษาของภูมิภาคนี้ และภูมิภาคอื่น การติดต่อสื่อสารทางความคิดและความรู้ความสามารถจะทำให้สิงคโปร์กลายเป็นศูนย์กลางแห่งปัญญาเป็นทำเลอันเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะประสบความสำเร็จในอนาคต”

2) กลยุทธ์การดำเนินงานตามนโยบายศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์ Jane Knight (2011:226) กล่าวว่า “ประเทศสิงคโปร์มุ่งเน้นกลยุทธ์หลักสำคัญคือการเชิญและการเตรียมสนับสนุนทางการเงินเพื่อการเป็น “มหาวิทยาลัยระดับโลก” (World Class University) สร้างโครงการความร่วมมือทางการวิจัยและมหาวิทยาลัยสาขาในสิงคโปร์ มีการสรรหานักเรียนต่างชาติจากเอเชีย 150,000 คน จนถึงปี2015 ตลอดจนถึงดึงดูดสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ยอดเยี่ยมจากทั่วโลกเข้ามาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเป็น Schoolhouse นักวิชาการจึงถูกเชิญจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงจากจีน, อเมริกา, ออสเตรเลีย, ฝรั่งเศส, อินเดีย, เยอรมันนี และเนเธอร์แลนด์ ” ประกอบกับ Kristopher Olds (2007:3) บ่งชี้ว่า “ประเทศสิงคโปร์ต้องการเป็นเช่นเมืองบอสตันแห่งตะวันออก (Boston of East) เนื่องจากเมืองบอสตันเป็นเมืองที่เป็นศูนย์กลางความเจริญและความรุ่งเรืองทุกด้าน จึงทำให้สิงคโปร์ต้องการที่จะเป็นเช่นนั้น โดยเฉพาะการเป็นเมืองที่เป็น “ศูนย์กลางการศึกษาของโลก” โดยมีรูปแบบการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ 1: จัดส่งสินค้าข้ามชายแดน (เช่น การศึกษาทางไกลแบบออนไลน์) 2: การบริการทางการศึกษา

(เช่น การเดินทางไปต่างประเทศเพื่อการศึกษา)
3: การแสดงตนในเชิงพาณิชย์ (เช่น การจัดตั้งมหาวิทยาลัยต่างประเทศ) 4: การแสดงตนของบุคคลที่ธรรมชาติ (เช่น การเรียนการสอนตามคณะในประเทศอื่น) จึงกล่าวได้ว่าประเทศสิงคโปร์จึงมีตัวแบบการจัดศูนย์กลางทางการศึกษา ได้แก่ ตัวแบบนำเข้า ตัวแบบส่งออก ตัวแบบหุ้นส่วน ตัวแบบเครือข่าย” ดังกล่าวจึงเป็นตัวอย่างที่หลากหลายและเกี่ยวข้องกันเป็นระบบต่อเนื่อง

นอกจากนี้ Jane Knight (2011 : 227) กล่าวว่า “ความคิดริเริ่ม บ้านโรงเรียน (Schoolhouse) ระดับโลก ยังรวมถึงการมุ่งเน้นการวิจัยที่มีความแข็งแกร่ง ในปีค.ศ.2006 ถึง2010 มีงานการวิจัยและพัฒนาาระแห่งชาติสิงคโปร์ได้รับการสนับสนุนกองทุน 8 พันล้านดอลลาร์ โดยสหรัฐอเมริกาและบริษัทของ 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐสาขาการวิจัยที่เป็นเลิศเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการในระยะยาวของสิงคโปร์ในการสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืน ขับเคลื่อนเชิงพาณิชย์และการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sindu, 2008) ” ดังกล่าวจึงเห็นการดำเนินงานตามนโยบายศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์โดยใช้กลยุทธ์การดำเนินงานในเชิงธุรกิจที่มุ่งให้การเป็นศูนย์กลางการกระจายความรู้ ศูนย์กลางงานวิจัย ตลอดจนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนางานวิจัยได้อย่างรวดเร็วสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

3) การลงทุนทางการศึกษาในด้านการเงินของรัฐบาลสิงคโปร์ รัฐบาลสิงคโปร์ได้ทุ่มเทจัดสรรเงินงบประมาณให้กับภาคการศึกษาอย่างมากจนอาจเรียกได้ว่าเป็นการสร้าง “อุตสาหกรรมทางการศึกษาโลก” เป็นการวาง

รากฐานในการจัดการศึกษาให้ประเทศสิงคโปร์เป็นศูนย์กลางการศึกษาของโลกอย่างจริงจังและประสบความสำเร็จ นอกจากบทบาทของรัฐบาลแล้ว รัฐบาลยังเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเข้ามาลงทุนสร้างสถาบันการศึกษาชั้นนำในสิงคโปร์ด้วย

ชามาภัทร สิทธิอำนาจ (2556:10) กล่าวถึง งบประมาณจากรัฐบาลสิงคโปร์ที่ลงทุนไปกับการศึกษาว่า “งบประมาณเพื่อการศึกษาสำหรับปีงบประมาณ 2555 เท่ากับ 10.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับร้อยละ 3.3 ของ GDP หรือประมาณร้อยละ 22.7 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมดของรัฐบาลแม้ว่าในปีงบประมาณ 2013 รัฐบาลสิงคโปร์ดำเนินนโยบายเกินดุลในการขับเคลื่อนประเทศด้วยการเกินดุลประมาณร้อยละ 0.7 ของ GDP หรือประมาณ 2,400 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ และด้วยความเชื่อว่าประชาชน คือสมบัติที่มีคุณค่าที่สุดในประเทศและการให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงได้เพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในปีงบประมาณ 2013 เป็นร้อยละ 11.6 ของรายจ่ายทั้งหมดของประเทศ หรือประมาณ 1,100 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ โดยในส่วนที่เพิ่มขึ้นได้เพิ่มให้การลงทุนกับมหาวิทยาลัยของรัฐและเพิ่มค่าจ้างให้กับบุคลากรทางการศึกษาในระบบ” ดังกล่าวจะเห็นว่ารัฐบาลสิงคโปร์ได้ลงทุนทางการเงินเป็นจำนวนมากและทุ่มเทไปที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งงบประมาณในส่วนนี้จะสามารถไปขับเคลื่อนศูนย์กลางการศึกษาโลกให้เกิดขึ้นในประเทศสิงคโปร์ได้ ผลที่เห็นได้เป็นรูปธรรม คือจำนวนนักศึกษาต่างชาติและการเปิดสาขาสถาบันชั้นนำของโลกที่มีแนวโน้มเพิ่ม

มากขึ้นทุกปี Jane Knight (2011:224-225 อ้างถึงใน Becker, 2009) กล่าวว่า “การเพิ่มขึ้นของจำนวนสาขามหาวิทยาลัยจากต่างประเทศช่วงปี ค.ศ.2002-2009 สิงคโปร์มีประมาณ 1,120 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2010) และมีนักศึกษาจากทั่วโลกสนใจเข้าศึกษาและเดินทางเข้ามาในประเทศสิงคโปร์ โดยในปี2007 คาดว่าจะมีนักศึกษาต่างชาติจำนวน 86,000 คน ในปี 2010 คาดว่า 1,120 คน (กระทรวงศึกษาธิการ,2010) และมีมหาวิทยาลัย 12 สาขา มาเปิดในประเทศสิงคโปร์ (Becker,2009)”

ดังนั้นความต่อเนื่องจากนโยบาย ศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของรัฐบาล สิงคโปร์ประกอบกับงบประมาณที่รัฐบาลลงทุนทางการศึกษาเพื่อสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาขึ้นมาทำให้เกิดศักยภาพสูงขึ้นในการผลักดันการสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากสามารถดึงดูดนักศึกษาและนักลงทุนทางการศึกษาจากทั่วโลกเข้ามาในประเทศสิงคโปร์ได้เพิ่มขึ้นตามมาอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันสิงคโปร์ได้มีโอกาสทำงานร่วมกับสถาบันการศึกษาและวิจัยชั้นนำจากต่างประเทศและนักศึกษาต่างชาติ ด้วย ประกอบกับสถาบันการศึกษาของประเทศ สิงคโปร์กลายเป็นสถาบันชั้นนำโลกได้ก็สามารถทำรายได้เข้าสู่ประเทศสิงคโปร์ได้อย่างมหาศาล และทำให้คนสิงคโปร์เองได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงไม่น่าแปลกใจว่าทำไมประเทศ สิงคโปร์จึงต้องลงทุนทางการเงินเพื่อการสร้างและพัฒนาองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการรองรับการเป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับโลก ดังนี้

1. ด้านบุคลากรสำคัญที่เกี่ยวข้อง

1.1 การเตรียมครูหรืออาจารย์

ชาวสิงคโปร์ ครูของสิงคโปร์ต้องทำงานร่วมกับชาวต่างชาติ จากสถาบันชั้นนำที่เข้ามาลงทุนในประเทศสิงคโปร์ ตลอดจนมีความสามารถและความพร้อมในการสอนนักศึกษาชาวต่างชาติ และนักศึกษาภายในประเทศ ครูจึงต้องมีคุณภาพและเป็นคนเก่งอย่างแท้จริง ”วรัยพร แสงนภาพวร (2554:11) กล่าวว่า “ด้วยวิสัยทัศน์ ‘โรงเรียนนักคิด’นี้ เราจำเป็นต้องกำหนดบทบาทของครูกันใหม่ ทุกโรงเรียนจะต้องเป็นต้นแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ครูและผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสวงหาแนวคิดและวิธีปฏิบัติใหม่ๆอยู่เสมอและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง” การสร้างครูให้มีศักยภาพสูงจะเน้นในเรื่องของการฝึกอบรมครูและผลักดันให้ครูมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) กล่าวว่า “สิงคโปร์เน้นการฝึกอบรมครูมากกว่าการเรียนการสอนวิชาชีพระ การปฏิรูปทักษะและสมรรถนะด้านการสอนสำหรับผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครูหรือการฝึกอบรมและสอนเพิ่มเติมแก่บุคลากรครูเป็นความรับผิดชอบหลักของ NIE (National Institute of Education) โดยศูนย์วิจัยหลักสูตรจะทำหน้าที่พัฒนาครู”

ตลอดจนมีการให้ความสำคัญกับการดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมครูให้เป็นผู้รู้ ผู้นำทางการศึกษา และมีกรให้ขวัญและกำลังใจแก่ครู ดังที่ วรัยพร แสงนภาพวร (2554:21-25) กล่าวว่า “ได้มีการปรับปรุงโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพและให้ครูได้รับการส่งเสริมมากขึ้น มีการรับครูเพิ่มเพื่อให้ครูและฝ่ายสนับสนุนที่เพียงพอกับการปฏิบัติงานในโรงเรียนและ

ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้เพิ่มพูนความรู้มากขึ้น โดยอนุญาตให้ลาศึกษาต่อ รวมทั้งจัดสรรทุนการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้มากขึ้น ครูที่อุทิศตนให้กับงานและได้รับการกระตุ้นส่งเสริม คือ ปัจจัยหลักของระบบการศึกษาที่ดี จึงได้มีการจัดตั้ง “รางวัลจากประธานาธิบดี” (The President's Award) เพื่อให้เป็นการยกย่องในระดับชาติแก่ครูที่มีผลงานดีเด่นเป็นเยี่ยมในการหล่อหลอมอนาคตของชาติ นอกจากนี้ยังจัดให้ครูได้รับการพัฒนาทางวิชาชีพ โดยจัดตั้งเครือข่ายครู (The Teacher) เพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ความสำเร็จ ซึ่งในที่สุดครูเหล่านี้จะกลายเป็น “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง”

1.2 นักศึกษาชาวต่างชาติและนักศึกษาภายในประเทศที่เป็นคนเก่ง คนกลุ่มนี้จะถูกดึงดูดเข้าสู่ศูนย์กลางการศึกษาด้วยการให้เงินทุนการศึกษาจากรัฐบาล ดังที่ Jane Knight (2011 : 226) กล่าวว่า “Schoolhouse ระดับโลก เป็นความคิดริเริ่มและความพยายามของสิงคโปร์ที่จะสร้างตัวเองเป็นศูนย์กลางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการขับเคลื่อนโครงการนี้ ได้แก่ การรับสมัคร ‘คนเก่งต่างชาติ’ จากการพัฒนาทางเศรษฐกิจผ่านการลงทุนจากต่างประเทศและการดึงดูดการวิจัย (McBurnie, 2007) ดังนั้น Schoolhouse จึงเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว (Mok, 2008) ขณะที่ปี 2008 มีการลงทุนทางการศึกษาจากต่างประเทศในภาคการศึกษา (ทุกระดับ) ประมาณ 2% ของ GDP ของสิงคโปร์และขยายตัวเพิ่มขึ้นซึ่งคาดว่าจะถึง 5% ภายในปี 2015 (กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม, 2003)” ดังนั้นวิธีคิดแบบใหม่ใน

การคัดเลือกนักศึกษาจะมุ่งหาคนเก่งที่สามารถสร้างความเป็นเลิศได้จะผลักดันให้เกิดศูนย์กลางการศึกษาโลกที่เป็นเลิศได้ ดังที่ วัลย์พร แสงนภาพวร (2554:40) กล่าวว่า “ในฐานะที่เป็นสังคมเปิด ประเทศสิงคโปร์ได้พยายามตลอดมาที่จะเปิดรับความคิดที่ดีที่สุดและคนที่มีความสามารถยอดเยี่ยมจากต่างประเทศปรับตัวบุคคลเหล่านั้นให้เข้ากับความต้องการพร้อมกับมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับโลก”

2. วัตถุประสงค์

ประเทศสิงคโปร์เตรียมจัดหาวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อการเป็นศูนย์กลางการศึกษาโลก ดังที่ ซามาภัทร ลิทธิอำนาจ (2556:10) อธิบายว่า “สิงคโปร์ได้มีการบรรจุวิชา ICT เข้ามารวมไว้ในหลักสูตรให้มีการใช้ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีในการสื่อสารเข้ามารวมอยู่กับการเรียนการสอนทุกวิชา โดยมีวัตถุประสงค์ยกระดับประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียนและสร้างให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์จนสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับประเทศได้ รัฐบาลได้เพิ่มงบประมาณเพื่อให้เกิดการนำเทคโนโลยีเข้ามาในชั้นเรียน มีการทดลองตั้งโรงเรียนอนาคต (Future Schools) โดยได้รับความร่วมมือจากบริษัทเอกชนในภาคการผลิต ในการที่จะนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นองค์ประกอบในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สมจริงและใช้งานได้ทันทีที่จบการศึกษา” ในส่วนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา วัลย์พร แสงนภาพวร (2554:65) กล่าวว่า “สิงคโปร์ได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้าของประเทศมา

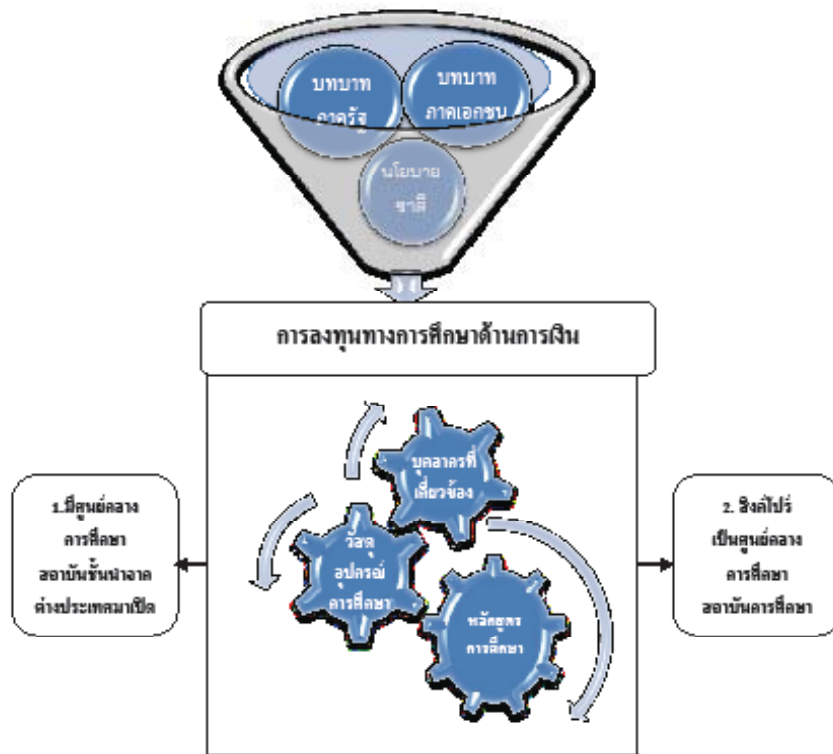
ใช้ในการปฏิรูปการศึกษาอย่างเพียบพร้อมและมีดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน เช่น โรงเรียนทุกแห่งในสิงคโปร์จะเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศถึงกันอย่างสมบูรณ์ภายในปี พ.ศ.2545 และจะมีการจัดสรรคอมพิวเตอร์ให้จำนวน 1 เครื่องต่อครู 2 คน และคอมพิวเตอร์ 1 เครื่องต่อนักเรียน 2 คน” ดังกล่าวเอื้อต่อการจัดการศึกษาที่เป็นสากลและผลักดันให้นักเรียนนักศึกษาใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

3. หลักสูตรการศึกษา

หลักสูตรการศึกษาของประเทศสิงคโปร์เอื้อต่อการจัดการศึกษาระดับสากล ดังที่วรัยพร แสงนภาพวร (2554:21-29) กล่าวว่า “คนเป็นทรัพยากรอย่างเดียวที่สิงคโปร์มีอยู่ เราจึงต้องพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เต็มที่สูงสุด หลักสูตรต้องสอดคล้องกับความต้องการของชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต นักเรียนของเราต้องแก้ปัญหาที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้แสวงหาวิธีที่จะปรับปรุงงานอยู่เสมอและเป็นคนใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต” อันเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ ตั้งแต่ พ.ศ.2541 ทำให้ประเทศสิงคโปร์มีการออกแบบหลักสูตรขึ้นมาใหม่ ดังที่ วรัยพร แสงนภาพวร (2554:64) กล่าวว่า “เน้นการคิดวิเคราะห์และริเริ่มสร้างสรรค์ ลดเนื้อหาให้

น้อยลง เพื่อให้ให้นักเรียนมีเวลามากขึ้น สำหรับฝึกทักษะและกระบวนการคิด การแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไข รวมทั้งมีการเรียนรู้แบบบูรณาการ ต้องมีการบริการชุมชนอย่างน้อยปีละ 6 ชั่วโมงและออกศึกษานอกสถานที่เพื่อสัมผัสกับของจริง เข้าใจสังคมและภูมิใจในความเป็นมาของชาติ” จากหลักสูตรการศึกษาข้างต้นทำให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของสิงคโปร์เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดการศึกษาในเชิงรุก การลงมือปฏิบัติ และการลงพื้นที่จริง ซึ่งเป็นรูปแบบการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

จากการถอดบทเรียนการสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์ พบว่าสิงคโปร์มีการเตรียมความพร้อมอย่างมีทิศทาง มีเป้าหมายชัดเจนเพื่อความสำเร็จในการสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์ ดังกล่าวสามารถสังเคราะห์ออกมาเป็นตัวแบบศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore) ได้ดังนี้



ภาพตัวแบบศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore)
จากการสังเคราะห์โดย สุดารัตน์ โยธาบริบาล (2557)

การสังเคราะห์ตัวแบบศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore) เป็นตัวอย่างศูนย์กลางการศึกษาระดับโลกที่สามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางสร้างศูนย์กลางการศึกษาของไทย (Education Hub in Thailand) ได้ บทเรียนนี้จะทำให้ทราบถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่สำคัญมีความสัมพันธ์กันในการสร้างศูนย์กลางการศึกษาของไทย (Education Hub in Thailand) ขึ้นมาในระดับเวทีอาเซียน

4. การสร้างศูนย์กลางการศึกษาในประเทศไทย (Education Hub in Thailand) ระดับอุดมศึกษาไทย

มุมมองของชาวต่างประเทศได้มองเห็น

จุดแข็งของประเทศไทยว่าประเทศไทยมีข้อได้เปรียบและมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาได้ ดังที่ Chinda Tejavanija Chang (2004) กล่าวว่า “ประเทศไทยมีจุดแข็งที่ยอดเยี่ยมในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาสากล (international Education hub) สำหรับภูมิภาคอาเซียนที่มีความมั่นคงทางการเมือง มีความหลากหลาย มีสภาพแวดล้อมสากล มีความงดงามของธรรมชาติ มีอิสรภาพในการแข่งขัน มีศาสนาและวัฒนธรรม มีความมั่นคงและความปลอดภัยและมีเมตตาจิตมากที่สุด” ดังกล่าวเอื้อต่อการสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาในประเทศไทยได้

4.1 ความเป็นไปได้ในการลงทุนสร้างศูนย์กลางการศึกษาในประเทศไทย (Education Hub in Thailand) ในระดับเอเชีย ประเทศต่าง ๆ ใน “เอเชีย” ต่างเป็นเป้าหมายใหม่ของมหาวิทยาลัยต่างชาติ อันเนื่องมาจากทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และความต้องการถ่ายทอดความรู้จากโลกตะวันตกเข้าสู่เอเชีย วารสารการศึกษาไทย (2555:8) รายงานว่า “OBHE (The Observatory on Borderless Higher Education) อธิบายว่าในอนาคตมีแนวโน้มว่าประเทศใน ‘เอเชีย’ จะเป็นเป้าหมายสำคัญที่มหาวิทยาลัยดังของโลกจะแห่กันเข้ามาลงทุน โดยเฉพาะประเทศที่ประกาศนโยบายจะเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา (Education Hub) ของภูมิภาค ได้แก่ จีน ฮองกง สิงคโปร์ มาเลเซีย และเกาหลีใต้ เป็นต้น จากการสำรวจข้อมูลของหน่วยงานวิจัยทางการศึกษาข้ามชาติ (OBHE : The Observatory on Borderless Higher Education) ช่วงปลายปี 2555 พบว่าในปี 2549 มีสถาบันอุดมศึกษาไปเปิดมหาวิทยาลัยสาขาในต่างประเทศทั่วโลกจำนวน 82 แห่ง ได้เพิ่มเป็น 160 แห่ง ในปี 2552 ล่าสุดเพิ่มเป็นจำนวน 200 แห่ง ในปี 2554 และคาดว่าจะมีการเปิดเพิ่มอีก 37 แห่งในอีก 2 ปีข้างหน้า ส่วนใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยจากสหรัฐอเมริกา ประเทศที่กำลังตามมาคือ อังกฤษและฝรั่งเศส” ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าประเทศในเอเชียต่างเปิดรับและตั้งตัวเป็นศูนย์กลางการศึกษาเพื่อดึงดูดสถาบันจากต่างชาติมาเปิดสาขาในประเทศของตนตลอดจนสร้างประเทศของตนให้เป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำระดับโลก มีการดึงนักศึกษา

ต่างชาติที่เป็นคนเก่งมาเรียน ทำให้เกิดการแข่งขันด้านคุณภาพในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาระหว่างประเทศให้ทั่วโลกยอมรับ อย่างไรก็ตามประเทศไทยก็เป็นเป้าหมายหนึ่งของสถาบันการศึกษาต่างชาติและมีนักศึกษาต่างชาติจำนวนหนึ่งเข้ามาเรียนในประเทศไทย การสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาในประเทศไทยให้ประสบความสำเร็จรองรับเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 จึงมีความเป็นไปได้สูงเช่นกัน

4.2 นโยบายศูนย์กลางการศึกษาของรัฐบาลไทย (Education Hub in Thailand) นโยบายระดับชาติของรัฐบาลในการพัฒนาศูนย์กลางการศึกษาที่ผ่านมา จากบทสรุปผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553) รายงานว่า “สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตระหนักถึงผลกระทบของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนต่ออุดมศึกษาไทย ซึ่งเป็นประเด็นที่ครอบคลุมอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) ให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการจัดการอุดมศึกษา ทั้งนี้การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนจะทำให้การเคลื่อนย้ายกำลังคน นักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปโดยสะดวกขึ้นและการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษาจะส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายองค์ความรู้ ภาษาและวัฒนธรรมระหว่างกันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบกับรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ประกาศนโยบายที่จะสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง

ทางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรก็ได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษา โดยจะส่งเสริมความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและวิจัยพัฒนาในภูมิภาคและมินโยบายสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัยพัฒนาในภูมิภาค” ในปี พ.ศ. 2554 มติของอาเซียนยิ่งชัดเจนขึ้น ประเทศไทยได้มีการเตรียมความพร้อมทางการศึกษาในระดับสูงในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปีพ.ศ.2558 โดยมุ่งบทบาทของรัฐและเอกชน ร่วมกันในการผลักดันนโยบายศูนย์กลางการศึกษาไทยไปสู่ระดับอาเซียน เห็นแนวทางที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นทั้งในภาพรวมของชาติและลงไปถึงระดับชุมชนในระดับนโยบายชาติ ดังที่ จตุพล ยงคร (2554 : 47) กล่าวว่า “นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ในประชาคมอาเซียน สำหรับราชอาณาจักรไทย ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยปฏิรูปโครงสร้างและบริหารจัดการ ระดมทรัพยากรเพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จัดให้ทุกคนมีโอกาสเข้ารับการศึกษาฟรี 15 ปี ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด เร่งรัดการลงทุนทางด้านการศึกษาและการเรียนรู้อย่างบูรณาการในทุกระดับการศึกษาและในชุมชน” ดังกล่าวได้ถ่ายทอดไปสู่แนวทางปฏิบัติ

ให้หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมมากขึ้น ดังที่นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (2553) อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้บรรยายพิเศษเรื่อง “การเตรียมพร้อมด้านการศึกษาของไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558” ได้นำเสนอ 4 แนวทาง โดยสรุปคือ 1.จัดทำแผนแห่งชาติ เน้นความร่วมมือจากทุกภาคส่วน 2.ศึกษาทำความเข้าใจประเทศเพื่อนบ้าน แลกเปลี่ยนนักศึกษาและสื่อสารภาษาอังกฤษ 3.พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย 4.ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านอาเซียนศึกษา เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาไปสู่ประชาคมอาเซียนและสากล

สำหรับบทบาทของภาคเอกชนจากการสำรวจสภาพการณ์การศึกษาของไทยในปี2556 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รายงานว่า “การมีส่วนร่วมทางการศึกษภาคเอกชนของไทยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยมากทุกระดับการศึกษา ในส่วนของระดับอุดมศึกษาร้อยละ 18.3 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา หลายๆ ประเทศภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้นเมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้น เช่น สหราชอาณาจักร ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เกาหลี ญี่ปุ่น” ซึ่งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคเอกชนมีความสำคัญอย่างมากเพราะสามารถช่วยแบ่งเบาภาระของภาครัฐได้แต่ประเทศไทยเอกชนกลับเข้ามามีบทบาทน้อย จึงอาจกล่าวได้ว่าอาจเป็นจุดอ่อนในการสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาไทยในอาเซียนได้ ดังนั้น

ในอนาคตภาคีรัฐอาจต้องมุ่งผลักดันภาคเอกชนให้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น

จากข้อมูลที่ผ่านมาข้างต้น ประเทศไทยมีโอกาสสูงในการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ทั้งนี้นโยบายการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในระดับอาเซียนของรัฐบาลไทยที่ผ่านมาค่อนข้างชัดเจนและมีแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกันในระดับชาติ จึงเป็นกระแสที่ค่อนข้างชัดเจนและมีแนวทางเป็นไปได้ในการพัฒนาในระดับนโยบายชาติต่อไป อย่างไรก็ตามภาคีรัฐอาจต้องกระตุ้นภาคเอกชนที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการให้เข้ามามีบทบาทในการร่วมจัดตั้งเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา การลงทุนสร้างศูนย์กลางการศึกษาขึ้นมานี้มีความคุ้มค่ากับการลงทุน สามารถสร้างประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสามารถต่อยอดพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

4.3 การลงทุนทางการศึกษาด้วยงบประมาณของรัฐบาลไทย พบว่ารัฐบาลไทยมีการลงทุนทางการเงินเพื่อการสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาในระดับอาเซียน โดยนำงบประมาณลงไปสู่การพัฒนาและจัดเตรียมการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาที่มีคุณภาพในเวทีอาเซียน ตามเป้าหมายที่รัฐบาลวางไว้ ดังที่พรชนิตช์ แก้วเนตร (2552) สรุปสาระสำคัญจากการประชุมเตรียมการโครงการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน ว่า “รัฐบาลมีนโยบายกู้เงิน 3,500 ล้านบาท เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาคาดการณ์ว่าจะได้รับเงินจัดสรรจำนวนทั้งสิ้น 2,230 ล้านบาท จากจำนวนเงินกู้ทั้งหมด (ส่วนที่

เหลือกระจายไปตามหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง) วัตถุประสงค์ในการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา (Education Hub) หกมองอย่างผิวเผิน คือทำอะไรให้มีนักศึกษาต่างชาติมากขึ้น แต่มองในเชิงลึก คือการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยมีแนวทางสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งให้กับผู้ให้บริการ เช่น พัฒนาระบบบริการนักศึกษา จัดระบบห้องสมุดและ ICT จัดทำที่พักประชาสัมพันธ์เชิงรุกในกลุ่มประเทศเป้าหมาย เช่น จีน มาเลเซีย เกาหลี ฟิลิปปินส์ สหรัฐอเมริกา แอฟริกา เป็นต้น พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ครูอาจารย์ มีการจัดทุนการศึกษาให้กับประเทศเป้าหมายปีละ 100 ทุนตลอดหลักสูตร จัดตั้งองค์กร Thailand Education International : TEI ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการประกาศคัดเลือกองค์กรภาคเอกชนที่มีคุณสมบัติและศักยภาพพร้อมเป็นผู้บริหารจัดการสำนักงาน TEI ในลักษณะ Outsourcing จัดตั้งศูนย์ความร่วมมือทางวิชาการและภาษาไทยในเมืองหลัก 10 แห่ง พัฒนา Website “Study in Thailand” จึงเห็นได้ชัดว่ารัฐบาลลงทุนทางการเงินจำนวนมากเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการสร้างและเตรียมความพร้อมศูนย์กลางทางการศึกษา

ส่วนแหล่งที่มาของเงินลงทุนเป็นลักษณะการกู้เงินมาลงทุนพัฒนาองค์ประกอบการสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาในเรื่องของสาธารณูปโภค ระบบการศึกษา การประชาสัมพันธ์การให้ทุนการศึกษา การพัฒนาครูอาจารย์ สะท้อนให้เห็นว่าที่ผ่านมาภาครัฐมีบทบาทอย่างมากในการกำหนดนโยบายการสร้างศูนย์กลางการศึกษาไทยในเวทีอาเซียน

ในขณะที่บทบาทการลงทุนของภาคเอกชนจะน้อยกว่าแต่จะดำเนินการได้เร็วกว่าภาครัฐเนื่องจากไปเปิดหลักสูตรอินเตอร์รับทั้งนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษามากขึ้น จึงอาจทำให้มองข้ามการให้ความร่วมมือเป็นหนึ่งในกับอุดมศึกษาภาครัฐในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาอาเซียน ตรงนี้เป็นจุดอ่อนแต่สามารถแก้ไขและพัฒนาได้ ซึ่งผลที่ตามมาจากการลงทุนสร้างศูนย์กลางการศึกษาไทยเป็นผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับ คือทำรายได้เข้าสู่ประเทศและผลักดันให้ประเทศไทยพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมา

5. ข้อเสนอการสร้างศูนย์กลางการศึกษาของประเทศไทย (Education Hub in Thailand)

“งานวิจัยยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558” (2553 :71) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่สนับสนุนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในประเด็นนี้ จากผลการศึกษาได้เสนอไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่า การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับ “การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน พัฒนาศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน” จากตัวแบบศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore) พบว่าสามารถนำมาปรับใช้สร้างหรือเตรียมความพร้อมสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาให้กับ

ประเทศไทยได้ แต่ประเทศไทยต้องเพิ่มบทบาททางการศึกษาในเวทีอาเซียนให้เด่นชัดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย การสร้างศูนย์กลางการศึกษาไทยต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชน จึงควรเน้นจุดเด่น 2 ประการเป็นพิเศษ

1. การลงทุนสร้างสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม

2. จัดศูนย์กลางบริการวิชาการระดับอาเซียนศึกษา

จุดเน้นพิเศษนี้เป็นด้านแรกที่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาระดับอาเซียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้นก่อนที่ประเทศไทยจะก้าวข้ามไปสู่การสร้างศูนย์กลางการศึกษาระดับโลกต่อไป ทั้งนี้ประเทศไทยต้องสร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการในเวทีอาเซียนระหว่างนักวิชาการและนักศึกษาทั้งคนไทยและต่างประเทศจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวิชาการและงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

6. แนวทางขับเคลื่อนศูนย์กลางการศึกษาของประเทศไทย (Education Hub in Thailand) ไปสู่ความสำเร็จ

1) การเมืองไทยต้องมีความมั่นคงรัฐบาลต้องมีนโยบายที่เข้มแข็งและผลักดันการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในอาเซียนอย่างต่อเนื่องเมื่อเปลี่ยนรัฐบาลต้องมีการสานต่อนโยบาย ผู้นำต้องมีการวางวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีแผนเป็นกรอบ มีการสนับสนุนเงินงบประมาณในการลงทุนในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาไทยระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมพร้อม

และพัฒนางานประกอบการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง คือครูอาจารย์ นักศึกษา วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย หลักสูตรการศึกษา ดังที่วารสารการศึกษาไทย (2555:8) กล่าวว่า “ความเคลื่อนไหวการจัดการศึกษาข้ามชาติกำลังจะแพร่กระจายทั่วเอเชีย ในช่วงที่เราากำลังเตรียมการรวมตัวเข้าเป็นประชาคมอาเซียน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะวางแผนกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาข้ามชาติ/ข้ามพรมแดนของประเทศให้มีความชัดเจนขึ้น”

นอกจากนั้นนโยบายของรัฐยังต้องพยายามร้อยรัดให้เกิดการมุ่งเป้าหมายเดียวกัน และเกิดการร่วมแรงร่วมใจของสถาบันการศึกษาในประเทศและสถาบันการศึกษาต่างชาติ ให้ร่วมกันเป็นหนึ่งเป็นระบบในการสร้างศูนย์กลางการศึกษาไทยในอาเซียน ดังที่ Chinda Tejavaniya Chang (2004:11) กล่าวว่า “กลยุทธ์หลักในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศและการก่อตั้งความร่วมมือระดับภูมิภาคในการศึกษาอุดมศึกษามีเป้าหมายที่การเสนอโครงการศึกษาระดับสากล คณะและนักศึกษาแลกเปลี่ยน ความร่วมมือทางการวิจัย การพัฒนาหลักสูตร โครงการร่วมมือทางการศึกษากับบริษัทระดับประเทศที่หลากหลายและภาคธุรกิจ ตลอดจนนโยบายการสนับสนุนของรัฐบาลและข้อตกลงในภูมิภาคบพทการค้าและบริการภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี Free Trade Area (FTA)” ตลอดจนรัฐบาลควรเข้ามามีบทบาทกระตุ้นและสร้างความเชื่อมั่นให้กับภาคเอกชนให้เข้ามาลงทุนร่วมสร้างสถาบันการศึกษาชั้นนำให้กับประเทศไทย ดังที่ กาญจนา หงษ์รัตน์ (2555:12)

กล่าวว่า “การยกจุดแข็งของการศึกษาในประเทศมาส่งเสริมและพัฒนาในรูปแบบความร่วมมือของทั้งภาครัฐ สถาบันอุดมศึกษา และภาคเอกชน รวมทั้งการพัฒนาความร่วมมือกันในระดับภูมิภาค เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม”

2) บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เช่น การให้สิทธิพิเศษด้านการลงทุนภายใต้เขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area) กับนักลงทุนภายนอกอาเซียน เป็นต้น อย่างไรก็ตามประเทศสมาชิกในอาเซียนจะเกิดการแข่งขันในการดึงดูดนักลงทุนและนักธุรกิจจากประเทศต่างๆเข้ามาในประเทศของตนมากขึ้นตามมาด้วย ซึ่งหากประเทศไทยสูญเสียส่วนแบ่งแข่งขันนี้ต้องให้แรงจูงใจทางภาษีในการดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาต่างชาตินักลงทุนจากต่างชาติและภาคเอกชนของไทย ครูอาจารย์ชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะในส่วนภาษีทางตรง รัฐบาลควรมีมาตรการลดภาษีเงินได้นิติบุคคลลงจากเดิม 23% ให้ปรับลดลงอีก เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติเข้ามาประกอบกิจการลงทุนสร้างสถาบันการศึกษาระดับโลกภายในประเทศไทย

3) จัดทำระบบมาตรฐานสากลพื้นฐาน

ให้มีมาตรฐานที่ดีและเพียงพอรองรับให้กับชาวต่างชาติ เช่น หอพักบ้านพักนักศึกษา โครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และเข้าถึงนักศึกษา การจัดทำสวัสดิการ เช่น การประกันชีวิต สวัสดิการด้านสุขภาพ การให้ทุนการศึกษา

4) จัดเตรียมหลักสูตรภาษาอังกฤษ

เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนแบบ International ด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษและพัฒนานุเคราะห์ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาให้มีทักษะในระดับสากลเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนนักศึกษาที่เป็นชาวต่างชาติและนักศึกษาไทยให้เกิดการเรียนรู้ไปในรูปแบบเดียวกัน

บทสรุป

จากการสังเคราะห์บทเรียนการสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore) เป็นตัวอย่างประสบความสำเร็จที่ภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกันลงทุนทางการศึกษาด้วยเงินงบประมาณมหาศาลไปกับบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้อง (ครูอาจารย์ นักเรียน) วัสดุอุปกรณ์ หลักสูตรการศึกษา เพื่อสร้างศูนย์กลางการศึกษาระดับโลกขึ้นมา โดยภาครัฐของประเทศสิงคโปร์มีการจัดทำเป็นนโยบายระดับชาติด้านการศึกษาที่ชัดเจนในระยะยาวและมีความต่อเนื่อง ใช้กลยุทธ์การดำเนินการแบบทำธุรกิจการศึกษาภายใต้นโยบายของรัฐบาล ทำให้สามารถผลักดันการดำเนินการสร้างศูนย์กลางทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว สามารถดึงดูดสถาบันการศึกษาชั้นนำต่างประเทศเข้ามาลงทุนในสิงคโปร์และผลักดันสถาบันการศึกษาประเทศสิงคโปร์เองให้มุ่งสู่ระดับสากลชั้นนำของโลกด้วย ผลคือนโยบายของรัฐบาลสิงคโปร์ประสบความสำเร็จ สามารถสร้างศูนย์กลางการศึกษาระดับโลกที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับด้านคุณภาพการเรียนการสอนในระดับโลก ตลอดจนสามารถดึงดูดนักเรียนชาวต่างชาติเข้ามาเรียนในประเทศสิงคโปร์

เข้ามาและเปลี่ยนเรียนรู้ในประเทศสิงคโปร์ได้เพิ่มมากขึ้นทุกปี จนทำให้ปัจจุบันประเทศสิงคโปร์กลายเป็นจุดศูนย์กลางของการรวมแหล่งการเรียนรู้ชั้นนำทางวิชาการและงานวิจัยระดับสากลมาอยู่ที่เดียวกันและขณะเดียวกันก็เป็นประเทศที่กระจายและเผยแพร่ความรู้ไปสู่ในระดับโลกด้วย ผลประโยชน์ระดับชาติที่รัฐบาลสิงคโปร์ได้รับกลับมา คือสามารถทำรายได้เข้าสู่ประเทศสิงคโปร์และทำให้การศึกษาของประเทศสิงคโปร์เกิดการพัฒนาลู่สากลด้วย เมื่อถอดบทเรียนศูนย์กลางทางการศึกษาระดับโลกของสิงคโปร์ (Global Education Hub in Singapore) ออกมาแล้วประเทศไทยก็สามารถนำบทเรียนดังกล่าวมาปรับใช้ลงทุนสร้างศูนย์กลางการศึกษาแห่งอาเซียนได้ เนื่องจากประเทศไทยมีจุดแข็งและมีศักยภาพที่พร้อมและที่ผ่านมารัฐบาลไทยมีการกำหนดเป็นนโยบายระดับชาติ มีแผนและแนวทางการนำไปปฏิบัติ จึงมีแนวโน้มและความเป็นไปได้สูงในสร้างศูนย์กลางการศึกษาขึ้นในประเทศไทยต่อไป แม้ว่าประเทศไทยมีคู่แข่งคือประเทศสิงคโปร์ก็ตาม ผู้เขียนจึงให้ข้อเสนอ คือในเวทีอาเซียน ประเทศไทยต้องสร้างจุดเด่นที่ต่างไปจากประเทศสิงคโปร์ คือเน้นการลงทุนสร้างสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนจัดศูนย์กลางบริการวิชาการระดับอาเซียนศึกษาขึ้นมาในระดับอาเซียนก่อนที่จะก้าวข้ามไปสู่การเป็นศูนย์กลางการศึกษาในระดับโลก แนวทางดังกล่าวจะสำเร็จได้เมื่อมีแนวทางขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ การเมืองไทยต้องมั่นคงเข้มแข็ง ใช้มาตรการการภาษีดึงดูดใจนักลงทุนจัดทำสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานรองรับให้เพียงพอ และจัดเตรียมหลักสูตรภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา หงษ์รัตน์. (2555). "การกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาข้ามชาติ/ข้ามพรมแดน เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน". วารสารการศึกษาไทย. 9 (88) ; 11-13.
- จตุพร ยงศร.(2554). นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียนโดยใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบเชิงสหวิทยาการของจอร์ช เบอร์เรเคย์.วารสารสุโขทัย ธรรมมาธิราช. 24 (1) ; 43-53.
- เฉลิมพร เย็นเยือก. (2553). การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษา และคุณภาพการศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษารัฐและเอกชน. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชินวรรณ บุญเกียรติ. การเตรียมความพร้อมของไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงโดย <http://www.chinnaworn.com/index.php?lay>. สืบค้น 15 เมษายน 2557.
- ชามาภัทร ลิทธิอำนาจ.(2556). การจัดการศึกษาของสาธารณรัฐสิงคโปร์.กรุงเทพฯ : สาขาวิชาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรชนิตซ์ แก้วเนตร.(2552).สาระสำคัญจากการประชุมเตรียมการ โครงการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา (Education Hub) ในภูมิภาคอาเซียน. [ออนไลน์] เข้าถึงโดย<http://academicsharing.blogspot.com/2009/06/education-hub.html>. สืบค้น 21 เมษายน 2557.
- วรัยพร แสงนภาพวร. (2554). วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ ข้อคิดสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ .(2550). ความเสี่ยงทางการคลัง ความเสี่ยงของรัฐ.กรุงเทพฯ : ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริพร บุญญานันท์. (2555). ระบบโรงเรียนที่ดีที่สุดในโลกจะทำให้ดีขึ้นได้อย่างไร. วารสารการศึกษาไทย.9 (92) ; 11-13.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). รายงานการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษา เพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.(2556).สำรวจสถานะการณ์การศึกษาของไทย ในปี2556. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). รายงานการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐสิงคโปร์. กรุงเทพฯ : บริษัท ที.พี.พรินท์ จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.(2553). ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดบางกอกบลิ๊อค.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. **พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2557**. [ออนไลน์] เข้าถึงโดย <http://www.mua.go.th/~budget/doc/act-budget57.pdf>. สืบค้น 17 เมษายน 2557.

Academic exchange. **20 International Education Hubs: A Global Movement**. [ออนไลน์]. เข้าถึงโดย <http://academicexchange.wordpress.com/2012/12/13/20-international-education-hubs-a-global-movement/>. สืบค้น 19 เมษายน 2557.

Chang Chinda Tejavanija.(2004). **Internationalization Development of Thailand's Higher Education: Positioning Thailand as an International Education Hub for The ASEAN Region**. SEAMEO-UNESCO Education Congress and Expo Secretariat 27-29 May 2004.

Dessoff Alan.(2012). **Asia Burgeoning Higher Education Hubs**. International Educator. Global higher Education Organisation. **Singapore Global Schoolhouse**. [ออนไลน์]. เข้าถึงโดย <http://www.globalhighered.org/edhubs.php>. สืบค้น 16 พฤศจิกายน 2558.

Jane Knight. **A Fad , A Brand , and Innovation**. Journal of Studies in International Education 2011 .[ออนไลน์]. เข้าถึงโดย <http://jsi.sagepub.com/content/15/3/221>. สืบค้น 20 เมษายน 2557

Kau Ah Keng .(มปป.). **Developing Singapore as an Educational Hub in Asia: Opportunities and Challenges**.

Monalisa Sen. **Asia's education hub**. [ออนไลน์]. เข้าถึงโดย <http://www.financialexpress.com/news/asias-education-hub/690127>. สืบค้น 19 เมษายน 2557.

Olds Kristopher.(2007). **Global Assenblage : Singapore Foreign Universities and the Construction of a "Global Education Hub"**. University of Wisconsin–Madison.

Sidhu Ravinder et al.(2008). **Emerging education hub : the case of Singapore**. Springer Science Business Media 2010.